วุฒิภาวะทางอารมณ์ (EMOTIONAL MATURITY) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี*

EMOTIONAL MATURITY OF SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY TEACHERS UNDER PATHUM THANI SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ประไพศรี ดำรงสิริวัฒนกุล[1], อุไร สุทธิแย้ม[2]
Prapaisri Damrongsiriwattanakul[1], Urai Suthiyam[2]
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง[1,2]
Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand.[1,2]
Email : 6514470065@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของโคเฮน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe’s post Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่าง ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้

*Received: January 23, 2024; Revised: March 1, 2024; Accepted: March 4, 2024

ตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ตนเอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : 1. วุฒิภาวะทางอารมณ์ 2. ผู้บริหารสถานศึกษา 3. การรับรู้

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study Emotional Maturity of School Administrators As Perceived by Teachers Under Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office, and 2) to compare the Emotional Maturity of School Administrators as Perceived by Teachers Under Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office as classified by academic degree, work experience and school size. The research sample is teachers under Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office in the academic year 2023. The sample was determined by using Cohen's table of 322 teachers Under Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office, through stratified random sampling, simple random sampling, and comparative proportions by school sizes. The instrument was a questionnaire querying teachers' opinions about Emotional Maturity of School Administrators as Perceived by Teachers Under Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. The questionnaire was found to be couched at a reliability level of 1.00. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Scheffe's multiple comparison method.

The research findings were as follow: 1. Results of the study of emotional maturity of school administrators according to the perception of teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office Overall and each aspect at a high level 2. Emotional maturity comparison results of educational institution administrators according to the perception of teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. It was found that teachers with different educational levels. Have an opinion on emotional maturity of school administrators according to the perception of teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office Overall, there is no difference. Teachers with different working experiences. Have an opinion on emotional maturity of school administrators according to the perception of teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office Overall and individually, these include self-awareness. The difference is statistically significant at 0.05 and teachers belong to different

educational institution sizes. Have an opinion on emotional maturity of school administrators according to the perception of teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office Overall and individually, these include self-awareness. Statistically significant difference 0.05.

Keywords : 1. Emotional Maturity 2. School administrators 3. Perception

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพและเกิดความเจริญงอกงามของสังคม โดยผ่านการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสาน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ ซึ่งเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่จะทำให้คนในสังคมมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการหล่อหลอมให้คนสามารถประ พฤติปฏิบัติตน พัฒนาตนเพื่อประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับคนเพื่อเป็นพลังในการพัฒนาประเทศโดยมีเป้าหมายหลักที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตัวบุคคล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

วุฒิภาวะทางอารมณ์เป็นรากฐานสำคัญของการประสบความสำเร็จในชีวิต ของแต่ละบุคคล โดยเกิดจากความสามารถเรียนรู้สภาวะอารมณ์ของตนเองอย่างถูกต้อง สามารถจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ และสามารถควบคุมอารมณ์ให้มีความมั่นคง มีความเข้าใจสภาพวะอารมณ์ของผู้อื่นจนสามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2554, หน้า 19) บุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงหรือมีทักษะทางอารมณ์ที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดีจะเป็นบุคคลที่สามารถรับรู้เข้าใจ สามารถจัดการกับความรู้สึกของตนเองได้ดีรวมทั้งเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น จึงค่อนข้างจะประสบความสำเร็จ มีเป้าหมายในชีวิต สามารถสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ได้เสมอ ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ก็จะเต็มไปด้วยความขัดแย้งภายในจิตใจ ส่งผลให้ขาดสมาธิในการทำงานและมีความคิดที่หมกมุ่น กังวล ไม่ปลอดโปร่ง ดังนั้น ผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ถ้าระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำและปรากฏว่าวุฒิภาวะทางอารมณ์มีความสำคัญเป็นสองเท่าของความสามารถทางสติปัญญาและความชำนาญ ด้วยเหตุนี้วุฒิภาวะทางอารมณ์ จึงกลายเป็นสิ่งที่ความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของผู้บริหารในแต่ละองค์การ (Goleman, Daniel, 1998)

ในการบริหารสถานศึกษา อารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการบริหารจัดการอารมณ์ ส่งผลให้บรรยากาศในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ไม่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานไม่สัมฤทธิ์ผล หน่วยงานเกิดความไม่มั่นคง และไม่สามารถดำรงอยู่ได้

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อจะได้

ทราบข้อมูลที่เกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษานำมาใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะ และเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาตนเองให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3.2 เป็นสารสนเทศสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการฝึกอบรม ให้ความรู้หรือเสริมสร้างเทคนิคในด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) เพื่อส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนปรับการทำงานในหน่วยงานให้เกิดประสิทธิผล

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,102 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีปีการศึกษา 2566 จำนวน 322 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของโคเฮน (Cohen, Manion and Morrison, 2011) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับ วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามองค์ประกอบที่ได้สังเคราะห์ไว้ 4 ด้าน โดยจำแนกมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนและรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำการวิจัย

2) ศึกษาการสร้างแบบสอบถามในเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างคำถามในแบบสอบถาม ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย โดยการสร้างคำถามต้องอยู่ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปใช้สอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

4) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเพิ่มเติม และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency: IOC) โดยกำหนดระดับความสอดคล้อง (ไพศาล วรคำ, 2561, หน้า 269) ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

6) นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกัน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency: IOC) โดยคัดข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้งและพิมพ์เป็นแบบสอบถาม

7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่ไม่ใช่ตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิแอลฟาของคอรนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .989

8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์โดยใช้ Google Form ในการสร้างและรวบรวมแบบสอบถามระหว่างวันที่ 24 - 31 ตุลาคม 2566

3) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 322 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.17 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ลำดับต่อไป

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็นของครู			
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	ด้านการตระหนักรู้ตนเอง	4.07	0.66	มาก	3
2	ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4.10	0.72	มาก	2
3	ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง	4.21	0.64	มาก	1
4	ด้านการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น	4.06	0.79	มาก	4
	รวม	**4.11**	**0.65**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสร้างแรงจูงใจในตนเอง ($\bar{X}$ = 4.21) รองลงมาคือ การควบคุมอารมณ์ของตนเอง ($\bar{X}$ = 4.10) และการตระหนักรู้ตนเอง ($\bar{X}$ = 4.07) และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น ($\bar{X}$ = 4.06)

5.2 ผลการเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีโดยภาพรวมไม่แตกต่าง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการตระหนักรู้ตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe’s post Comparison) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการตระหนักรู้ตนเอง พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี โดยครูที่ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหาร ต่ำกว่ากว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง และด้านการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น ไม่พบความแตกต่าง ส่วนด้านการตระหนักรู้ตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe’s post Comparison)พบว่า ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการตระหนักรู้ตนเอง พบว่า ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน 2 คู่ คู่ที่ 1 ครูสังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างกับครูสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง โดยครูสังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่าครูสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง คู่ที่ 2 ครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกับครูสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง โดยครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นสูงกว่าครูสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง กล่าวคือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการรับรู้ ความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง และครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการรับรู้ ความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์

(Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีสูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง รองลงมาคือ การควบคุมอารมณ์ของตนเอง และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีความเชื่อมั่นในผลสำเร็จของงาน มองโลกในแง่ดี มีความสุขในการทำงาน อีกทั้งเป็นผู้ที่ยึดถือหลักคุณธรรม มีความเมตตาในการปฏิบัติงานรู้จักใช้เหตุผลในการพูดคุย รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง และรู้จักเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น มีความสุขในการทำงานและมองอุปสรรคให้เป็นโอกาสในการแก้ปัญหาการ จึงทำให้ ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา บุศยรัตน (2565) และ ธัญญารัตน์ ทับทิม (2557) ศึกษาว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

6.1.1 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจอารมณ์ ความคิด และความต้องการของตนเอง สามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องของตนเองได้ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจ เชื่อมั่น สามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีสติรู้เท่าทันความคิด รู้สาเหตุและผล สามารถประเมินตนเองและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา บุศยรัตน์ (2565) และ กนกพร โพธิมณี (2562) ศึกษาว่า การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

6.1.2 ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ อดทนอดกลั้น ควบคุม ระงับอารมณ์ ไม่แสดงพฤติกรรมรุนแรง หลีกเลี่ยงการโทษผู้อื่น สามารถปรับเปลี่ยนความรู้สึกทางลบ ปรับตัวตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้น่าเชื่อถือ ไม่เรียกรับผลประโยชน์ใด ๆ จากตำแหน่งหน้าที่ จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการควบคุมอารมณ์ของ

ตนเอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญารัตน์ ทับทิม (2557) และ สุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง อยู่ในระดับมาก

6.1.3 ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งเป้าหมาย วางแผนสู่ความสำเร็จ พัฒนาตนเอง มีความกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยปราศจากการสั่งการ มองความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นประสบการณ์ คิดบวก สร้างแรงผลักดันที่ดีในการทำงาน ภาคภูมิใจ เชื่อมั่นในผลสำเร็จของงาน มองโลกในแง่ดี มีความสุขในการทำงาน และให้รางวัลกับตนเอง จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ ทับทิม (2557) และ สุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง อยู่ในระดับมาก

6.1.4 ด้านการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนด้วยความรัก เมตตา ห่วงใยความรู้สึกของผู้อื่น รับรู้อารมณ์ก่อนมอบหมายงาน รับฟังปัญหา พร้อมไกล่เกลี่ย ยุติข้อพิพาท ตอบสนองความต้องการของผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ให้รู้สึกเสียหน้า มีความยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ ทับทิม (2557) และ สุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัย พบว่า ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง อยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา สามารถอภิปลายผลได้ ดังนี้

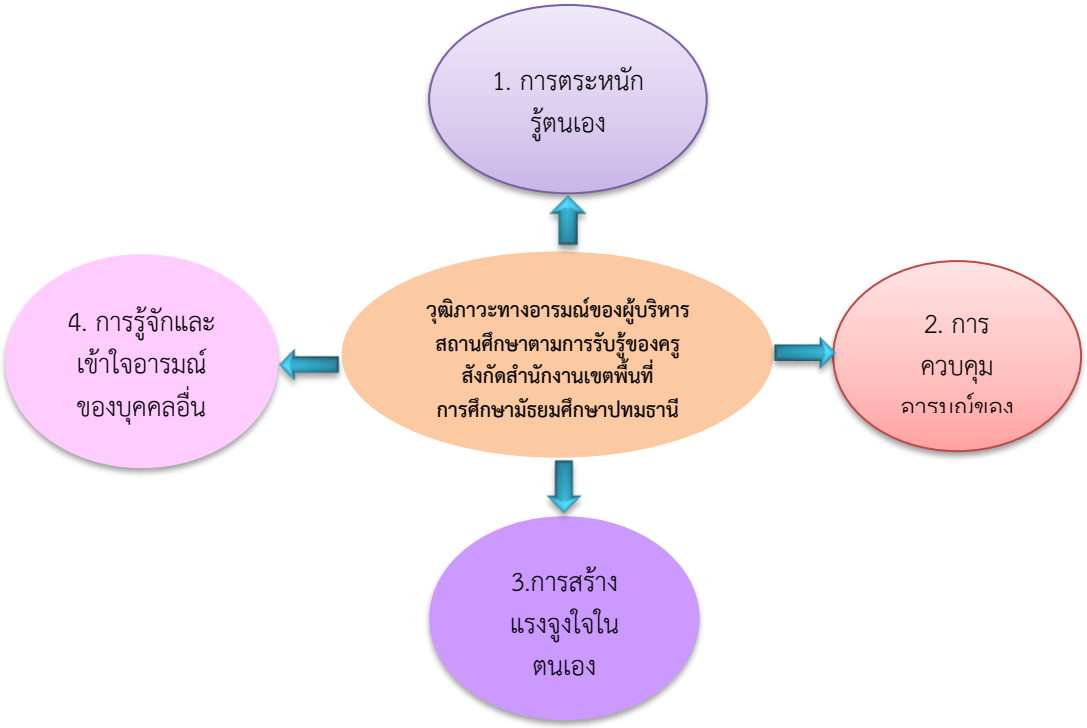
6.2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งเป้าหมาย วางแผนสู่ความสำเร็จพัฒนาตนเอง มีความกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยปราศจากการสั่งการ มองความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นประสบการณ์ คิดบวก สร้างแรงผลักดันที่ดีในการทำงาน ภาคภูมิใจ เชื่อมั่นใน

ผลสำเร็จของงาน มองโลกในแง่ดี มีความสุขในการทำงาน และให้รางวัลกับตนเอง จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ ทับทิม (2557) และสุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง อยู่ในระดับมาก

6.2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจอารมณ์ ความคิด และความต้องการของตนเอง สามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องของตนเองได้ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจ เชื่อมั่น สามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีสติรู้เท่าทันความคิด รู้สาเหตุและผล สามารถประเมินตนเอง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา บุศยรัตน (2565) และ กนกพร โพธิมณี (2562) ศึกษาว่า การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน

6.2.3 ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกันความคิดเห็นต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ตนเอง พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจอารมณ์ ความคิด และความต้องการของตนเอง สามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องของตนเองได้ตามความเป็นจริง มีความมั่นใจ เชื่อมั่น สามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีสติรู้เท่าทันความคิด รู้สาเหตุและผล สามารถประเมินตนเอง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา บุศยรัตน (2565) และกนกพร โพธิมณี (2562) ศึกษาว่า การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

จากภาพที่ 1 วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้แก่ 1) ด้านการตระหนักรู้ตนเอง 2) ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง 3) ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง 4) ด้านการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1จากผลการวิจัย พบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งเป้าหมาย วางแผนสู่ความสำเร็จ พัฒนาตนเอง มีความกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยปราศจากการสั่งการ มองความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นประสบการณ์ คิดบวก สร้างแรงผลักดันที่ดีในการทำงาน ภาคภูมิใจ เชื่อมั่นในผลสำเร็จของงาน มองโลกในแง่ดี มีความสุขในการทำงาน และให้รางวัลกับตนเอง เพื่อทำให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ควรวิเคราะห์จุดบกพร่องของตนเอง ควรจะพิจารณาสภาพจิตใจและอารมณ์ของบุคคลอื่นก่อนมอบหมายงานให้ มองโลกในแง่ดี มีความสุขในการทำงาน ยึดถือหลักคุณธรรม มีความเมตตาในการปฏิบัติงาน รู้จักใช้เหตุผลในการพูดคุย รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็น และรู้จักเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น เพื่อพัฒนาและส่งเสริมวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการทำกิจกรรมของสถานศึกษาระหว่างผู้บริหารและครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ควรส่งเสริมให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสานมาใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

8.3.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการทำกิจกรรมของสถานศึกษาระหว่างผู้บริหารและครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8.3.3 ควรทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนในเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อยืนยันผลการวิจัยให้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

กนกพร โพธิ์มณี. (2562). **การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศักดิ์. (2554). **การคิดเชิงสังเคราะห์.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซัคเซส มีเดีย.

ธัญญารัตน์ ทับทิม. (2557). **ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ปวีณา บุศยรัตน. (2565). **ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ไพศาล วรคำ. (2561). **การวิจัยทางการศึกษา.** มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.

สุรีย์พร รุ่งกำจัด. (2556). **ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Goleman, D. (1998). **Working with Emotional Intelligence.** New York : Bantam Book.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อุไร สุทธิแย้ม อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ให้คำปรึกษาทุกขั้นตอนของการค้นคว้าด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พ.ต.ท. ดร.ศิริพงษ์ เศาภายน ที่ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าอิสระและการทำงาน ด้วยความเมตตาเสมอมา

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว มิตรสหายและผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจสำคัญในการค้นคว้าอิสระให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จนได้รับความสำเร็จในการศึกษาตามความมุ่งหมาย

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันการศึกษาอันทรงเกียรติที่ให้โอกาสทางการศึกษา ความสำเร็จในครั้งนี้ มีเกียรติและคุณค่ายิ่งในการพัฒนาตนเอง วิชาชีพและสังคมต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง